

Изази суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4 ф., на по године 2 ф., на четврт године 1 ф.

За АУСТРО-УГАРСКУ, БОСНУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на годину 6 ф., на по године 3 ф., на четврт године 1 ф., 50 новч.

За све остале земље годишње 20 фран. у влату, на по године 10 фран., на четврт год. 5 фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Преплатити шаље се поштанском упутицом непосредно администрацији „Глас Црног.“ на Цетиње, или отплатити новина на коју драго пошту; а коме је наручише, може се преплатити код г. Петра Рамадановића, власн. црн. агента у Котору а Доњем се шаљу уредницима. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку ријеч или ва број од пет цифара по 3 новчића за први пут, а за сваки даљи пут по 2 новчића.

ЦЕТИЊЕ, 8 августа.

Чујемо да се которска општина справља да прослави стогодишњицу ступања Боке под Аустријом. Тијем поводом наодимо се побуђени, да саопштити један историјски документ из г. 1814, који се налази у нашем дворском архиву.

Тај документ у тачном српском преводу с руског језика гласи:

Преосвећени Митрополите Црногорски!

Црногорски сердар Саво Пламенац, којег сте Ви послали, срећно је дошао у мој главни стан, и предао ми је ваше писмо. Ја сам се такође извијестио и о усменим порукама, које сте му повјерили. Саучешће, које ја узимљем у благостању Вашем и народа вашем пастирству повјереног, означено је многијем општином. Оваква осјећања су код мене стална, и сада кад је провиђење ојачало заузимања моја и мојијех савезника, утврђењем општег мира, ми смо обратили нашу пажњу на сусједну вам земљу Бокешку, желећи тијем учврстити ваш сопствени мир. Због тога смо ми ријешили исту повратити држави аустријској, под сјенком које је она процвјетала. Ви сте помогли овоме догађају, изгнавши из те области непријатеља. Због чега позивам Ваше Преосвећенство, ради опште користе не само да не сметате аустријској војсци при заузимању тврђава, и да се повратите с вашијем храбријем Црногорцима у ваше предјеле, већ и да уложите ваш ушљив, да склоните становнике

Боке Которске, да се без противљења покоре наредби савезнијех држава, увјеривши их, да ће им се права и привилегије, које су они од вазда уживали, сачувати потпуно.

У осталом препоручујући се молитвама Вашег Преосвећенства, остајем Вама и народу црногорском на свагда доброжелести.

Париж, маја 20 дана, 1814 године.

Александар.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ

— Његова Свјетлост Књаз Мирко повратио се, са свога путовања по Италији и Њемачкој, слава Богу, у потпуном здрављу; а на овоме путу, враћајући се из Карлсбада, где је посјетио своју Узвишену Мајку, брзи влак, у ком се налазио, сукобио се са другијем влаком код Будваја, 24 јула ноћу, где је остало рањено 14 особа. Вагон, у ком се Његова Свјетлост налазила, вије претрпиво никакве штете; али се лако може преставити онај час ломљаве и ужаса, кад су се ноћу два муљевита влака сукобила. Млади Књаз је сачувао потпуно хладнокрвност, и другијема помоћи и утјехе пружао. У Млецима се задржао девет дана, где је прегледао историјске и умјетничке знаменитости; па је походио Михелн, Дармштат и Хајделберг, и мања мјеста у њиховој околини, а крајни циљ Његовога путовања по Њемачкој био је, да посјети своју сестру, Њезино Височанство Књагињу Ану Батенбершку. Скуда је путовао у строгом инкогниту, а на Хесенском Двору био је примљен најинтимније.

— У посљедње доба по листовима се проносе разни гласови о вјерности. Треба да то море постане италијанско, јер Италија не може подносити трајну опасност да Француска заузме Тунис, што би био први корак да заузме и Сардењу. Осам година кашње Бисмарк је то исто доказивао конту Кортиу на берлинском конгресу. Италијански дипломата одговори: „Ми не желимо кавге са Француском;“ али се у исто доба договарају француски и италијански преставници на томе конгресу о истој ствари, одакле је потекла француска окупација Туниза.

У истом спису Бисмарк ставља у изглед Мацинију и Тријесте, одакле се види, да је очекивао, да ће наћи Аустрију у савезу са Француском у рату за област Рајне. Да видимо, како се то није обистинило, треба да оставимо канцлара и бунтовника, и да погледамо, што се у исто доба збивало између Наполеона с једне стране и Аустрије и Италије с друге. Наполеон је тражио да склопи савез с Аустријом и Италијом против Пруске, или бар с једном од њих. Ни једна ни друга нијесу одбиле предлог, а преговори су се водили тајно до јуна 1869. Виктор Емануил желео је из свега срца да помогне својој савезници из г. 1859. Он је вазда имао пред очима Солферинског пријатеља, а доцније увреде приписивао је Француској а не њему. Али Менабреа предвиђао је опасност од непопуларнога рата за династију, док су Французи у Риму. И тако је био услов савеза Рим престоница Италије. Аустрија пошто се одрекла Игације, тражала је, да је задобије пријатељством, те је и она поставила исти услов савезу, што Ватикан није никада оспорио Аустрији.

Престодонасљедник италијански Умберто вјери се са Арцидукеом аустријском Матилдом, шљерком побједитеља код Кустоде, али она изгорје баш кад се имала објавити та вјеридба. Услед тог ужасног смрти Умберто је вјенчао Принцезу Маргериту, шљерку Војводе од Бенево г. 1868. Сљедеће године Виктор Емануил разболе се опасно, што још више привеза народ при својој Краљу избору. Исповједник не хтједе му дати опротење, ако не потпише да се одриче свега што је учирио противу интереса цркве. Краљ му одговори, ако жели говорити о политици, да пође у ближњу собу код његовијех министара, одакле се одма поврати и среди болесника. Што се збило? Менабреа заирјети свештенику, да ће га тај час уапсити, ако не напусти своје захтјеве.

ридбама Његовог Височанства Књаза Данила и Њезине Свјетлости још млађахне Књагињице Ксеније. Ма како да жељно очекујемо тај радосни дан, у ком ћемо чути да се вјерно наши опћељубљени Престодонасљедник, у стању смо да изјавимо, да сви ти гласови о једној као о другој вјеридби немају никаквог основа.

— Посланство Краљевине Србије на Цетињу славило је 2 августа дан рођења Његовог Величанства Краља Александра. На благодарену које је приредило исто посланство у манастирској цркви био је од стране Н. В. Господара г. командир Јанко Вукотић, а од стране Књажевске владе г. војвода Пламенац са особљем министарства иностранијех дјела. Од чланова дипломатског тијела били су г. Аргиропуло, г. Логотетис и г. Константиновић. Такођер је било заступљено и грађанство. Послије богослужења г. генерал Велимировић примио је честитања од свијех присутнијех у цркви, као и од осталијех чланова дипломатског тијела. За вријеме честитања пред станом посланства свирала је војена музика.

— Поводом рођен-дана Његовог Величанства аустро-угарског Цара и Краља Франца Јосифа, 6 августа, г. Кућински, аустро-угарски министар-резидент на Цетињу, примио је честитања. Од стране Његовог Височанства Господара честитао је г. командир Митар Мартиновић, а од стране књажевске владе г. Нико Матановић, министар финансије, као замјеник нашег министра иностраних дјела у осуетву. У вечер је у стану г. Кућинског био велики објед, на ком су били Његова Свјетлост Књаз Мирко, дипломатско тијело, наши министри, и особље министарства иностраних дјела. Како за вријеме честитања, тако за вријеме објед, пред легацијом свирала је наша војена музика.

— Г. Дегре, министар француске републике при нашем Двору, повратио се са својом госпођом са допуста на своје мјесто.

ИЗ КАРЛОВАЦА.

Радња Срског црквено-просвјетног сабора у Карловцима одложена је на неизвјесно вријеме услед сукоба између сабора и владе. Влада је хтјела преко краљевског комесара да наређује сабору, којим је редом послове своје вршити, противу постојећих услова, које је сабор одлучно бранио. Посљедња ријеч сабора у томе питању била је сљедећа његова одлука:

„Српски нар. црквени сабор, држећи се строго закона, нашег зак. чл. IX, од 1868. и на основу тога донесенога, а превише одобренога саборског устројства свога од 1875., као и закона од 14. маја 1887. сабора краљевине Хрватске, Славоније и Далмације, на коме је темељу и његов у питању стојећи саборски дневни ред установљен, и у саборској сједници од 12. (24) јула о. г. закључен; — колико из његове са највишега мјеста признате а краљу својих протаџа толико пута засједане вјерности и оданости према својој премилостивој Краљу и Господару као врховном чувару и заштитнику државних уставних закона и отуда извршних права народа; толико и из дужнога поштовања истих закона и са њима у неоподбитној вези стојеће српске народно-црквене автономije његове, као још једнога позитивнога правнога темља, бедема светих српских православног народа под круном св. Стевана; и ије у стању у позиву Његове преузвешности Госп. Кр. комесара у пољуду пренаклоња свога дневног рада за доста учинити; те осллањајући се за своје у томе са свим јасно право и закон као и преко свега живу потребу неодложнога рјешавања већ годинама напуштених управних предмета, а за тим и коначнога уређења своје народно-црквене автономije на законитоме путу, — остаје и на даље код свога у томе погледу у саб. ојед. од 12 (24) о. г. мј. установљенога и законитог дневнога реда.

„Сабор је овај тога најдубљега убјеђења да се овај његов поступак не носи са дужном послушношћу према његовом ц. и кр. Апост. Величанству, те никако не

ИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ИСТОРИЈА ОСЛОБОЂЕЊА ИТАЛИЈЕ

По Е. Мариненго

XIX. РИМ ПРЕСТОНИЦА.

(1867-1870.)

Ментана је потакла расправу у законодавном тијелу француском. Жил Фавр поднесе предлог, да се осуди владина римска политика. Министар-председник изјави, да Италија неће никад Рим посјести. Предлог Жил Фавра буде одбијен са 237 против 17 гласова. Утрамонтани по свему свијету били су у ухићењу, а Наполеон је био ухваћен у замку, збиља да никад из ње не изађе.

Све је то Бисмарк биљежио. Он је био увјерен, да ће чудеса, што починише шасепу код Ментане, нагнати Француску да их употреби на ширем пољу. Концем 1867 стаде са Мацинијем у преписку, која се трајала читаву годину. И један и други жељили су да удаљу Италију од Француске. Мацини је одобрио Бисмаркову мисао уједињења Њемачке, а није трио превао Француске у Европи. Бисмарк је схваћао ушљив Мацинијев у Италији, а уз то се хтио користовати овом преписком, не би ли надозрио што се тајно снује, јер је Мацини био обавијештен о дипломатским тајнама боље од иједног државника у Европи, изузетком можда јединог кардинала Антонијеја. Пруски канцелар доказивао је Мацинију да се интереси Француске и Италије сукобљују на Средиземном мору. „Пошто се облик земаљскога шара не може промијенити, он ће бити вазда у так мачену, а често у непријатељству“ — тако је Бисмарк писао италијанском па-

страну без услова. Колико је познавао право стање своје војске прије објаве рата, не може се ништа рећи, али на сваки начин нешто је знао и прије него отпочешо поразе. Концем јула посла генерала Тира у тајној мисији, да покуша да задобије помоћ Аустрије и Италије. Тир је писао из Фиренце, да се не може добити помоћ Италије ако се Италији не обезбједи рјешавање националног питања, у сагласју са народнијем жељама. На ово писмо Наполеон одговори телеграфом преко француског посланика у Бечу: „Не могу ништа учинити за Рим: ако Италија не оде изаћи на бојно поље, она не излази.“ Као и у претходнијем преговорима Аустрија је била уз Италију. И тако се Француска сама упусти у рат г. 1870.

Послије Верта и онет послје Гравелота био је поновљен покушај да се Италија повуче у борбу. Наполеон је знао, да је Виктор Емануил једва чекао да скочи у помоћ, и на тој личној наклоности оснивала се посљедња нада. Из Шалопског стана Принц Наполеон био је послан да види што се може постићи. У посљедњем часу, 19 августа, Наполеон је био готов да попусти односно Рима. На бојини је био слободнији од ушљива из Париза, иначе не би ни сада попустио. Принц Наполеон је носио бијели лист са потписом Царевијем при дну. Кад је дошао у Фиренце, пружи га Ланца, да га исцупи како хоће. Мјесец дана прије, тај лист шљаше му добити Италију и Аустрију — сад је већ било касно. Виктор Емануил хтио је дати 50,000 момака у помоћ, али влада одговори, да војска није спремна. Ипак да се ублажи срџба Краљева, коју изјави Ланца тако отворено, да је овај хтио дати оставку, влада присгада да Аустрија одлучи. Аустрија одговори, да је иревећ касно.

члана капетана Ђока Стојковића. Омиљени старина био је староседеоц у Оцињу, који је све своје силе улагао из младости на корист мале православне општине оцињске, која је до ослобођења бројила једва до 12 кућа.

Када је Оцињ загријала српска слобода, Ђоко Стојковић је био постављен за управитеља вароши и за капетана фиванције коју је дужност вршио до последњег свог часа, вазда на задовољство Њ. В. Господара. Наши нови насељеници су га љубили, јер и он њих љубљаше и потпомагаше.

Колико је био љубљен и поштован најбоље се видијело при спроводу, у ком је био Оцињ учествовао, а на челу му управитељ приморске нахије г. Марко Петровић и г. војвода Симо Поповић.

У цркви га је дочекао Високопреосвештени Митрополит Хаџи-Сава, који је при општењу чиниојествовао, а свештеник Вујановић изговорио му је сходно надгробно слово.

Покој доброј души његовој!

РАЗНЕ БИЉЕШКЕ.

(Економски положај Грчке). — Врло су интересни подаци о финансијском стању Грчке уочи рата. Тако приходи државне благајне предвиђени су са 95.343.939 дина, према 95.262.196 дина за 1896; расходи у „нормалном“ буџету предвиђени су били: 93.753.265 д. а по „поправци“ буџета и који су изијели 122.936.013 дина. Овај вишак од 29.183.448 унијет је у буџет на случај рата. Грчка има 4 монопола: соли, петролеума, жигица и карата за играње, од којих је приход у овогодишњи буџ. предвиђен са 11.402.906 дина. Да примјетимо, да прошла година у трговинском погледу, није била рђава за грчко трговце и индустријалце. Тако је увоз у 1896. год. износио 113.604.615 дина, дакле већи по у 1895. год. а извоз био је 72.860.351 д. или са 1.704.149 дина већи по у 1895 год. Овај прираштај у извозу долази од вина, дувана, свиле, израђеног мермера, робе, и т. д. По попису од прошле године, Грчка броји 2.430.807 становника, а у 1889. год. она је имала 2.187.208 стан.; дакле за последњих 7 година становништво се увећало са 243.599 становника или 10%. Када се упореди Грчка с Бугарском излази, да су њихови редовни буџети једнаки, а међутим Бугарска броји 1 мил. више становника, и њен је народ богатији од грчкога. А упоређена Грчка са Србијом, која има поцуних 100 хиљада становника мање од Грчке излази, да је грчки редован буџет за половину већи од Србијског.

(У спомен Мицкијевићу.) Уредништво „Вар. Курира“ молиће да му се допусти, да од 140.000 рубаља направи фонд, из кога ће се сваке године, 12. јануара, на дан пјесникова рођења, давати награде за најбоље расправе из лијече књижевности, историје књижевности и критике. Варшавски књижари и издавачи спремају за стогодишњицу рођења Мицкијевића разноврсна издања његових дјела. Неки од композитора пољских спремају за тај дан музичке илустрације, а уметници албуме типова и сцена из разних дјела великог пјесника.

(Руско православно мисионарско друштво.) Ово друштво оновано је прије 28 година и био му је главни циљ, да у азијатским провинцијама преводи иновјерце идолопоклонике у хришћанску вјеру, а у своје програму искључује прозелитизам међу хришћанским племенима. То друштво има 14.000 чланова и располаже имовином од 1.260.000 рубаља. Прошле године превело је у Јапану у православну вјеру 937 Јапанаца, а прије тога 23.000 и сад у Јапану има 23.937 православних Јапанаца.

ТЕЛЕГРАМИ „БЕЧКОГ КОР. БИРА.“

ПАРИЗ, 3 августа. — Услед изазива Конта од Торина свршен је двобој између њега и Принца Орлеанског. Принц Орлеански остао је тешко рањен сабљом у трбух, а Конте од Торина лако рањен у десну руку. (Принц Орлеански путовао је по Абисинији, одакле је вријећао дописима италијанске заробљенике.)

ЦАРИГРАД, 3 августа. — Прије подна био је састанак посланика, послје подна сједница у Топхане.

БЕРЛИН, 4 августа. — Вилев је узео управу иностранијех посала.

ПАРИЗ, 4 августа. — Лекари су изrekli, да не могу ништа рећи о тежљиву ране Принца Орлеанског прије два дана.

ЦАРИГРАД, 4 августа. — Изгледа да ће се постићи споразум о шестом чланку уговора мира.

ПАРИЗ, 5 августа. — Стање здравља Принца Орлеанског повољно је.

МАДРИД, 5 августа. — Ратни савјет осудио је убицу министра Канове на смрт.

СОФИЈА, 6 августа. — Књаз Фердинанд неће одити у Цариград, из обзира што је Цар уморан од дочека Цара Њемачког, и из обзира предстојеће посјете пресједника Форса.

ПАРИЗ, 6 августа. — Фор креће сјутра из Париза пут Дункерка, гдје ће се украти пут Русије, у пратњи Ханатоа, амирала Жервеа и чланова цивилне и војничке свите. Мелин ће управљати министарством иностранијех дјела за вријеме одсуства Ханатоа.

ПАРИЗ, 7 августа. — Фор је кренуо из Дункерка пут Русије, испраћен највећијем одушевљењем народа.

ЦАРИГРАД, 7 августа. — Прије подна бачена је бомба пред управом полиције, али није прела. У отоманској банци уапшене су двије сумњиве особе које су имале динамита. Атентат динамитом учинио је мале штете. Говори се да је било и рањенијех. Услед тога је био завладао велики страх, па су се позаварали дућан, али су се у вечер опет отворили. Потпуно ред свуда влада. Држање полиције и војника изврсно.

БЕРЛИН, 8 августа. — Хоенлое остаје у Борки у Русији до почетка септембра, па ће поћи у Хамбуј, да поздрави Краља Италије.

МОСКВА, 8 августа. — Велики Књаз Сергеје отворио је интернационални медицински конгрес у присуству 7300 особа.

ЦАРИГРАД, 8 августа. — Порта је разаслала строгу наредбу Султанову свијема валијама и војничкијем заповједницима, да задрже нареду против Јермена, услед јучерашњег инцидента, чинећи их лично одговорне за уздржање мира. Овдје влада потпуно ред.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

„ХАЈДУК НИКАЦ СТРАХИЊА ПОДГОРАНИН“

ПОЗОРИШНА ИГРА У ТРИ ЧИНА

од + БУРА Т. ПЕРОВИЋА.

Овако се зове драматски спис, који је покојник на смрти тужном брату оставио међу многим својим омањим књижевним радовима.

Под притиском душевног бола за својим незаборављеним братом, највећа би ми радост била, да ово његово посмрче угледа бијела свијета.

Зато најучтивије призивам у помоћ све покојникове и моје пријатеље, да се заузму око скупања претплате, јер сам дјело намислио брзо штампати. Изнијеће до 5 табак велике осмине, а цијена 50 новчића.

Скупљачима уобичајени рабат. Умољавају се сви српски и хрватски листови, да изволе овај оглас прештампати.

Цетиње, 14 Јулија 1897.

Професор Л. Т. Перовић.

ОГЛАСИ

LUXARDO
MARASCHINO di ZARA
Questo Liquore rinomato non dovrebbe mancare a nessuna mensa.

Zadar (Далмација) Задар (Далмација)

ШКОЛСКА ОБЈАВА.

Који од књаж. питомаца на страни још нијесу поднијели овом Министарству увјерење о раду и успјеху у школској години, овјем се опомињу да то учине најдаље до 20 августа ове године, у притивном случају губе сти-

пендију као год и они, који нијесу свршили прошлу годину са повољнијем успјехом.

Цетиње, 1 августа 1897 г.

Бр. 539.

Министарство Просвјете
и
Црквених Послова.

СВАКОЈ ПОШТОВАНОЈ ГАЗДАРИЦИ!

Која хоће да економично зготови укусну и добру белу или црну, а и тако звану турску кафу.

Изволите узети за

Њемачку:

белу кафу $\frac{1}{3}$ део ФРАНКК'ОВЕ и $\frac{2}{3}$ - не зрнене

црну " $\frac{1}{4}$ " " " $\frac{3}{4}$ - " "

турску:

црну кафу $\frac{1}{5}$ део ФРАНКК'ОВЕ и $\frac{4}{5}$ - не зрнене

ПРАВА ФРАНКК'ОВА КАФА

са доле-означеним жиговима гарантовано чиста је

[Али немојте узети нипошто онај сурогат фишецима са слинама, јер та скупа слика

требала би да замени лошију каквоћу а за тако шта сигурно нећете хтети издавати новача.

Права ФРАНКК'ова Кафа произвађа се из корена оплемењене и најфиније цикорије.

Добива се у свим бакалским радњама земље.

Најпонижнији

ЕНРИК ФРАНКК'А СИНОВИ.

Заштитна знамка.

Заштитна знамка.

Заштитна знамка.

Heinrich Franck Söhne
Linz. Ludwigsburg.